

Sygn. akt II Ka 379/17

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 marca 2018 r.

Sąd Okręgowy w Siedlcach II Wydział Karny w składzie:

Przewodniczący:	SSO Dariusz Półtorak
Protokolant:	st. sekr. sąd. Beata Defut-Kołodziejak

przy udziale Prokuratora Tomasza Pniewskiego

po rozpoznaniu w dniu 26 marca 2018 r.

sprawy **J. C.**

oskarżonego z art. 178a § 4 kk

na skutek apelacji, wniesionej przez obrońcę oskarżonego

od wyroku Sądu Rejonowego w Siedlcach

z dnia 15 marca 2017 r. sygn. akt VII K 745/16

I. wyrok zmienia w ten sposób, że:

- na podstawie art. 69§1, §2, §4 kk, art. 70§1 kk wykonanie orzeczonej kary pozbawienia wolności warunkowo zawiesza na okres próby lat 3 (trzy);

- na podstawie art. 71§1 kk wymierza oskarżonemu karę grzywny w wysokości 120 (stu dwudziestu) stawek dziennych ustalając na podstawie art. 33§1 i §3 kk wysokość stawki dziennej na kwotę 15 (piętnastu) zł;

- z orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych wyłącza pojazdy objęte kategorią „T”;

II. w pozostałej części wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa tytułem opłaty za obie instancje 300 zł oraz obciąża go wydatkami postępowania odwoławczego w kwocie 20 zł.

Sygn. akt II Ka 379/17

UZASADNIENIE

J. C. oskarżony był o to, że w dniu 14 listopada 2016 roku w miejscowości K.gm. S. woj. (...) prowadził samochód osobowy marki F. (...) o nr rej. (...) w ruchu lądowym znajdując się w stanie nietrzeźwości tj. 1,53 mg/ l alkoholu w wydychanym powietrzu, będąc uprzednio prawomocnie skazanym z art. 178a § 1 kk przez Sąd Rejonowy w Siedlcach sygn. akt VII K 180/09 tj. o czyn z art. 178a § 4 kk

Wyrokiem z dnia 15 marca 2017r. Sąd Rejonowy w Siedlcach orzekł:

I. J. C. uznał za winnego dokonania zarzucanego mu czynu wyczerpującego dyspozycję art. 178a § 4 kk i za czyn ten na podstawie art. 178a § 4 kk wymierzył oskarżonemu karę 6 miesięcy pozbawienia wolności;

II. na podstawie art. 42 § 3 kk orzekł wobec oskarżonego środek karny w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych;

III. na podstawie art. 43a § 2 kk orzekł od oskarżonego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej świadczenie pieniężne w kwocie 10.000 złotych;

IV. zasądził od oskarżonego na rzecz Skarbu Państwa 120 złotych tytułem opłaty oraz 70 złotych tytułem pozostałych kosztów sądowych.

Apelację od tego wyroku wniósł obrońca oskarżonego zaskarżając go w całości i zarzucając

1. obrazę przepisów postępowania, mającą wpływ na treść orzeczenia, tj.:

1) art. 7 kpk poprzez dowolną ocenę materiału dowodowego, sprzeczną z zasadami wiedzy, doświadczenia życiowego i prawidłowego rozumowania, w szczególności poprzez:

a) oparcie się wyłącznie na zeznaniach świadka M. P. i obdarzenie wiarygodnością jedynie zeznań w/w świadka, w sytuacji, gdy pozostają one w sprzeczności z zeznaniami innych świadków (M. C., C. C.) oraz wyjaśnieniami samego oskarżonego, którzy w sposób odmienny opisywali przebieg zdarzenia z 14. listopada 2016 r., a nadto w sytuacji gdy w/w świadek nie był bezpośrednim świadkiem zdarzenia, nie znajdował się w miejscu zdarzenia w chwili zjechania samochodu osobowego F. (...) nr rejestracyjny: (...) do rowu, a zatem nie widział osoby kierującej samochodem;

b) nieobdarzenie wiarygodnością zeznań świadków M. C. i C. C. w zakresie przebiegu zdarzenia z 14 listopada 2016 r., w tym w szczególności w zakresie ustalenia kierującego pojazdem F. (...) nr rejestracyjny: (...) w chwili zjechania do rowu i przyczyn tego manewru, w sytuacji gdy zarówno wyjaśnienia oskarżonego, jak i zeznania świadków w tym zakresie są spójne, konsekwentne i odzwierciedlają rzeczywisty przebieg zdarzenia, a nadto poprzez bezpodstawne przyjęcie, że zeznania świadków M. C. i C. C. stanowią jedynie podtrzymanie linii obrony oskarżonego;

c) nieobdarzenie wiarą wyjaśnień oskarżonego J. C., w sytuacji gdy jego zeznania są spójne, konsekwentne, a nadto są zgodne z zeznaniami świadków w niniejszej sprawie, tak w zakresie przebiegu zdarzenia z 14. listopada 2016 r., przyczyn zjechania samochodu osobowego F. (...) nr rejestracyjny: (...) do rowu, jak i kwestii niekierowania w/w samochodem w dniu 14. listopada 2016 r.;

2. błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na wadliwym przyjęciu, że oskarżony J. C. był kierującym samochodem F. (...) i będąc pod znacznym działaniem alkoholu zjechał do przydrożnego rowu, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego wynika, że kierującym samochodem F. (...) 14. listopada 2016 r., w tym w chwili zjechania do rowu był C. C., zaś oskarżony w tym dniu nie kierował samochodem z uwagi na stan, w którym się znajdował.

Ponadto z ostrożności procesowej przedmiotowemu obrońca wyrokowi zarzucił:

3. błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na wadliwym przyjęciu, że oskarżony J. C. był karany wyrokiem Sądu Rejonowego w Siedlcach z 21. 04.2009 r. sygn. akt: VII K 180/09 za czyn z art. 178a § 1 kk, a w szczególności wadliwym przyjęciu, że w dniu 14 listopada 2016 roku w miejscowości K. gm. S. woj. (...) prowadził samochód osobowy marki F. (...) o nr rej. (...) w ruchu lądowym znajdując się w stanie nietrzeźwości (tj. 1,53 mg/l alkoholu w wydychanym powietrzu), będąc uprzednio prawomocnie skazanym z art. 178 a § 1 kk przez Sąd Rejonowy w Siedlcach sygn. akt VII K 180/09 tj czynu z art. 178a § 4 kk - w sytuacji, gdy w zakresie w/w wyroku nastąpiło zatarcie skazania, a zatem nie można uznać oskarżonego za osobę karaną i prawomocnie skazaną;

4. błąd w ustaleniach faktycznych, mający wpływ na treść orzeczenia, polegający na wadliwym przyjęciu, że w przedmiotowej sprawie nie zachodzi szczególnie uzasadniony przypadek, o którym mowa w przepisie art. 69 § 4 kk oraz w przepisie art. 42 § 3 kk, podczas gdy z zebranego w sprawie materiału dowodowego, w tym z danych osobopoznawczych dotyczących oskarżonego wynika, że sytuacja osobista i finansowa oskarżonego i jego rodziny, w tym trójki małoletnich dzieci jest bardzo trudna, oskarżony jest jedynym żywicielem rodziny, rodzina utrzymuje się z gospodarstwa rolnego prowadzonego przez oskarżonego (w którym żona jedynie pomaga i nie jest w stanie go samodzielnie prowadzić), oskarżony w ramach pracy w gospodarstwie wykorzystuje maszyny rolnicze, nie ma możliwości zabezpieczenia podstawowych potrzeb rodziny w inny sposób niż poprzez osobistą pracę oskarżonego w gospodarstwie rolnym, a ponadto, że wobec upośledzenia umysłowego jednej z córek oskarżonego i konieczności sprawowania nad nią szczególnej opieki przez ojca i matkę - żona oskarżonego nie ma możliwości podjęcia zatrudnienia, a nadto, w sytuacji, gdy już potencjalna możliwość wykonania kary pozbawienia wolności w sytuacji jej warunkowego zawieszenia i w konsekwencji pozostawienia rodziny bez środków do życia - spowoduje, że cele kary zostaną osiągnięte;

5. rażąco niewspółmierność orzeczonej kary pozbawienia wolności w wymiarze sześciu miesięcy oraz środka karnego w postaci dożywotniego zakazu prowadzenia wszelkich pojazdów mechanicznych w sytuacji, gdy prawidłowa ocena całokształtu okoliczności mających wpływ na wymiar kary, a w szczególności właściwości i warunki osobiste oskarżonego, w tym prowadzenie ustabilizowanego trybu życia, posiadanie na wyłącznym utrzymaniu żony oraz trójki małoletnich dzieci (w tym jednego z upośledzeniem umysłowym) oraz dostateczne uwzględnienie przez Sąd dyrektyw i wskaźników wymiaru kary - w tym w szczególności określonych w art. 53 § 1 i 2 kk przemawiają za łagodniejszym potraktowaniem oskarżonego i orzeczeniem kary pozbawienia wolności w sposób umożliwiający zastosowanie warunkowego zawieszenia jej wykonania w trybie art. 69 § 4 kk oraz orzeczeniem łagodniejszego środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów poprzez jego ograniczenie czasowe i wyeliminowanie z zakazu pojazdów o charakterze rolniczym.

Podnosząc powyższe zarzuty skarżący na podstawie art. 427 § 1 kpk i 437 § 2 kpk wnosił o zmianę zaskarżonego wyroku poprzez:

- 1) uniewinnienie oskarżonego J. C. od zarzucanego mu czynu; ewentualnie
- 2) wyeliminowanie z opisu czynu i podstawy skazania art. 178a § 4 kk i w jego miejsce zastosowanie art. 178a § 1 kk oraz orzeczenie wobec oskarżonego kary o charakterze nie izolacyjnym oraz środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów z ograniczeniem czasowym oraz wyeliminowaniem z zakazu pojazdów o charakterze rolniczym oraz orzeczenie świadczenia pieniężnego na rzecz Funduszu Pomocy Pokrzywdzonym oraz Pomocy Postpenitencjarnej w minimalnej wysokości;

ewentualnie

- 3) orzeczenie kary pozbawienia wolności z zastosowaniem instytucji warunkowego zawieszenia jej wykonania w trybie art. 69 § 4 kk oraz orzeczenie środka karnego w postaci zakazu prowadzenia pojazdów z ograniczeniem czasowym, z jednoczesnym wyeliminowaniem z zakazu prowadzenia pojazdów o charakterze rolniczym.

Ponadto obrońca wniósł o dopuszczenie dowodu z dokumentu - orzeczenia o potrzebie kształcenia specjalnego córki oskarżonego E. C. z uwagi na upośledzenie umysłowe - na okoliczności sytuacji osobistej i rodzinnej oskarżonego i konieczności sprawowania szczególnej opieki przez ojca i matkę nad upośledzoną umysłowo córką, co uniemożliwia podjęcie pracy zarobkowej przez żonę oskarżonego i w konsekwencji doprowadza do sytuacji, że gospodarstwo rolne prowadzone przez oskarżonego jest jedynym źródłem utrzymania rodziny.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja jest zasadna jedynie w zakresie zarzutu z pkt 5 dotyczącego rażąco niewspółmierności orzeczonej kary pozbawienia wolności oraz środka karnego, co skutkowało zmianą zaskarżonego wyroku poprzez warunkowe

zawieszenie wykonania kary pozbawienia wolności oraz wyłączeniem z orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych uprawnień do kierowania pojazdami objętymi kategorią T.

Na wstępie stwierdzić należy, iż niezasadnym są zarzuty zawarte w pkt 1 i 2 apelacji sprowadzające się do zakwestionowania dokonanej przez Sąd meriti oceny dowodów i będącej wynikiem tej oceny ustaleń faktycznych, zgodnie z którymi J. C. miał kierować w miejscu i czasie wskazanych w zarzucie aktu oskarżenia, samochodem osobowym marki F. (...) o nr rej. (...). Sąd I instancji we właściwy, wymagany procedurą karną sposób przeprowadził przewód sądowy, w trakcie którego ujawnił całość materiału dowodowego, który następnie poddał ocenie znajdującej swoje odbicie w uzasadnieniu wyroku. Ocena ta, wbrew pozbawionych merytorycznej argumentacji, zarzutom skarżącego zgodna jest z wymogami art. 7 kpk tj. zasadami logiki, doświadczenia życiowego, nie przekracza granic oceny swobodnej, dlatego nie może być skutecznie zakwestionowana przez autora apelacji. W uzasadnieniu wyroku, które w zupełności spełnia wymogi art. 424 kpk, Sąd meriti wskazał którym dowodom i na jakiej podstawie dał wiarę, a także jakie dowody uznał za niewiarygodne przywołując na poparcie swojego stanowiska rzeczową i przekonującą argumentację. Wniesiona apelacja, stanowiąca w istocie polemikę z tą oceną i poczynionymi w oparciu o nią ustaleniami faktycznymi nie zawiera na tyle przekonującej argumentacji, aby mogła podważyć ustalenia Sądu Rejonowego.

Tak więc trafnie Sąd I instancji w uzasadnieniu wyroku podnosi pewne nieścisłości, jakie pojawiły się w wyjaśnieniach oskarżonego, świadka M. C. (brata oskarżonego) oraz C. C., które dały pełne podstawy do odmowy dania wiary depozycjom tych wszystkich osób, co do wskazywanego przez nich faktu, iż to nie oskarżony kierował samochodem bezpośrednio przed wjechaniem do rowu drogowego. Najistotniejsze jednak, że te dowody osobowe stoją w jaskrawej sprzeczności z zeznaniami M. P.. Ten bowiem funkcjonariusz policji – nieskonfliktowany z oskarżonym, nie mający racjonalnego powodu aby składać niezgodne z prawdą obciążające go zeznania – podał w swoich zeznaniach, że zastał w samochodzie M., na miejscu kierowcy J. C., który potwierdził, że bezpośrednio przed wjechaniem do rowu kierował tym pojazdem. Biorąc pod uwagę ten dowód sąd meriti miał pełne podstawy do uznania, że oskarżony na drodze publicznej kierował autem stanowiącym jego własność. Jeżeli weźmie się pod uwagę wynik badania alkometrem wskazujący na 1,53 mg w wydychanym powietrzu, zastrzeżeń Sądu nie budzi kwalifikacja czynu popełnionego przez oskarżonego jako występkę kierowania pojazdem mechanicznym w stanie nietrzeźwości w ruchu lądowym.

Na etapie postępowania odwoławczego pojawiły się pewne wątpliwości, podnoszone w pkt 3 apelacji, czy czyn popełniony przez oskarżonego wyczerpuje dyspozycję art. 178a § 1 kk, czy też art. 178 a § 4 kk stanowiący quasi recydywę prowadzenia pojazdu mechanicznego w ruchu lądowym w stanie nietrzeźwości. W przeszłości bowiem, wyrokiem Sądu Rejonowego w Siedlcach z dnia 21 kwietnia 2009r. sygn. akt VII K 180/09 J. C., za popełnienie występkę z art. 178a § 1 kk skazany został na samoistną karę grzywny, świadczenie pieniężne na rzecz Fundacji „Pomóżmy Potrzebującym” w L. oraz zakaz prowadzenia pojazdów mechanicznych. Wbrew jednak twierdzeniom skarżącego brak jest podstaw do uznania, iż nastąpiło zatarcie w/w skazania. Wprawdzie z akt II K 180/09 wynika, iż wykonana została kara grzywny oraz orzeczony środek karny w postaci zakazu prowadzenia pojazdów mechanicznych, brak jest natomiast wiarygodnych, przekonujących dowodów, że oskarżony uiszczył zasądzone świadczenie pieniężne. Oskarżony wprawdzie złożył przed Sądem Okręgowym oświadczenie o uiszczeniu tego świadczenia, jednakże faktu tego w żaden sposób nie wykazał poprzez chociażby złożenie dowodu uiszczenia tej należności na rzecz fundacji wskazanej w wyroku. Dlatego Sąd Okręgowy tym zapewnieniom nie dał wiary uznając, że w sytuacji gdyby faktycznie oskarżony uiszczył takie świadczenie, zachowałby i dysponował, potwierdzającym ten fakt, dowodem wpłaty. Podjęte przez Sąd Okręgowy z urzędu działania nie pozwoliły na ustalenie tego faktu, albowiem przedmiotowa fundacja od wielu lat praktycznie nie funkcjonuje. Z tego względu, zważywszy na treść art. 107 § 6 kk, który wyłącza zatarcie skazania m.in. w przypadku nie wykonania środka kompensacyjnego (przedawnienie jego wykonania nie nastąpiło – art. 103§ 1 pkt 3 i § 2 kk) należało uznać, że J. C. był w przeszłości karany za czyn z art. 178a § 1 kk. Powyższe uzasadnia kwalifikację czynu przypisanego oskarżonemu jako występkę z art. 178a § 4 kk.

Za zasadny uznać należało zarzut zawarty w pkt 5, albowiem kara orzeczona przez Sąd I instancji razi swoją surowością. Dotyczy to w szczególności kary pozbawienia wolności, która orzeczona została w bezwzględnym wymiarze. Zdaniem Sądu Okręgowego, w odniesieniu do osoby oskarżonego zaistniał „szczególnie uzasadniony wypadek”, który stosownie

do art. 69 § 4 kk dawał podstawy do warunkowego zawieszenia wykonania kary pozbawienia wolności. Okoliczność, że od zapadnięcia wyroku w sprawie II K 180/09 J. C. przez okres 7 lat nie był karany i przestrzegał porządku prawnego daje przekonanie, że zdarzenie będące przedmiotem niniejszego postępowania stanowi incydentalny fakt oderwany od prezentowanej przez niego postawy, która pozwala zasadnie przypuszczać, iż wobec jego osoby nie jest konieczne umieszczenie w zakładzie karnym. W ocenie Sądu Odwoławczego cele kary, zarówno w zakresie jej ogólnego i szczególnego oddziaływania osiągnięte zostaną poprzez orzeczenie kary pozbawienia wolności z warunkowym jej zawieszeniem, w połączeniu z karą grzywny. Wymiar tej ostatniej kary Sąd dostosował do sytuacji materialnej i rodzinnej oskarżonego orzekając ją w wymiarze 120 stawek dziennych, przy przyjęciu jednej stawki dziennej na kwotę 15 zł.

Na uwzględnienie zasługiwał również wniosek apelacji o ograniczenie orzeczonego zakazu prowadzenia pojazdów poprzez wyłączenie z niego pojazdów o charakterze rolniczym. Jak wynika z akt sprawy wyłącznym źródłem utrzymania oskarżonego jest dochód osiągany z gospodarstwa rolnego, dlatego Sąd Okręgowy z orzeczonego zakazu wyłączył uprawnienia do kierowania pojazdami objętymi kategorią T, co umożliwi oskarżonemu pracę w tym gospodarstwie. Jednocześnie Sąd nie znalazł podstaw do ograniczenia czasowego orzeczonego zakazu, albowiem przywołane w apelacji argumenty dotyczące sytuacji rodzinnej oskarżonego nie mogą być uznane za „wyjątkowy wypadek, uzasadniony szczególnymi okolicznościami”, o jakim mowa w końcowym fragmencie art. 42 § 3 kk.

Mając powyższe na względzie, na podstawie art. 437 § 1 kpk Sąd Okręgowy orzekł, jak w wyroku. Orzeczenie o opłacie uzasadnia art. 2 ust. 2, art. 3 ust. 2, art. 10 ust. 1 ustawy z dnia 23 czerwca 1073 r. o opłatach w sprawach karnych (tekst jedn. Dz.U.Nr 49 z 1989r. poz. 223 z późn. zm.) natomiast o wydatkach za postępowanie odwoławcze art. 636 § 1 kpk.

oe